

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 2.11.2018.
Sayı : 389

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

07.11.2018

Necati TİĞLİ
Giresun Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih :	28 Kasım 2018
Esas No: 2/1332	

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
12 Kasım 2018
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
12 Kasım 2018
No: 381923
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Aşağıda sözü geçen hükümde, büyükşehir belediyelerinin ilçe belediyeleri tarafından hazırlanan planları onaylama ve değişiklikle onaylama görev ve yetkisine yer verilmiş, ancak bu planları reddetme yetkisi düzenlenmemiştir. Bu husus zaman zaman yorum kargaşasına yol açmakta ve yargıda veya belediyeler arasında büyükşehir belediyelerinin 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin 1. fıkrasının "b" bendi kapsamında kendisine gönderilen planları yalnızca onaylama ya da değiştirerek onaylama yetkisinin bulunduğu, iade etme yetkisinin bulunmadığı yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır.

Büyükşehir belediyelerine plan onaylama görev ve yetkisinin verilmesinin gerekçesi, ilçe belediyelerinin bazılarının bu konuda yeterli yetişmiş eleman ya da teknik donanımına sahip olmayışı, bu nedenle planların daha güçlü kadro yapısına ve teknik yapıya sahip büyükşehir belediyeleri tarafından hukuka uygunluk açısından denetlenmesinin amaçlanmasıdır. Büyükşehir belediyelerine verilen onay görev ve yetkisinin bir nedeni de ilçe belediyeleri tarafından yapılan uygulama imar planlarının, büyükşehir belediyesi tarafından yapılan nazım imar planlarına uygunluğunun sağlanmasıdır.

Şehirlerin düzenli bir biçimde gelişmesi, sağlıklı ve güvenli yaşam alanlarının oluşması, imar planları aracılığıyla bu gelişmenin bir sisteme bağlanması ve gelişmenin önceden yönlendirilerek alınan plan kararlarının mekâna yansıtılması yoluyla mümkündür.

Büyükşehir belediyelerine çevre düzeni planlarını ve nazım imar planlarını yapma görev ve yetkisinin verilmesinin nedeni, üst ölçekli plan olan, çevre düzeni planının il bütününde ele alınarak ana ilkelerin ve gelişme eğilimlerinin belirlenmesi, alt ölçekli planlar arasında da imar ve planlama açısından bütünselliğin sağlanması, böylelikle birbirinden kopuk planların önüne geçilerek, il sınırları içinde planlı ve düzenli gelişmenin sağlanmasıdır.

Ancak, değişik kanunlarla çok sayıda kamu kurumuna görevleriyle ilgili konularda münferit parseller bazında imar planları yapma görev ve yetkisi verilmiştir. Bu da bütüncül planlama anlayışından uzaklaşılarak, kent düzeyinde getirilen plan kararlarının dengesini bozan imar planlarının onaylanması sonucunu doğurmakta ve gerekli sosyal donatı alanlarından yoksun, plansız ve birbirinden kopuk bir biçimde yapılaşmış mekânların oluşturulmasına sebebiyet vermektedir.

Kanun'da engellilere yönelik sosyal ve kültürel hizmetleri yürütme ve yardımlar yapma görev ve yetkisi büyükşehir belediyelerine verilirken, aynı zamanda 5393 Sayılı Belediye Kanunu ile belediyelere de aynı mahiyette görev ve yetkiler verilmiştir. Söz konusu yardım ve hizmetlerin kişilerin engel durumuna ve sosyal konumuna göre sağlıklı ve doğru bir biçimde dağılımının sağlanması, dengeli ve eşit bir biçimde yürütülebilmesi ve mükerrerliğin önüne geçilmesi; belli bir sistem dâhilinde hareket edilmesi ve büyükşehir belediyeleri ve yetki alanındaki ilçe belediyeleri arasında koordinasyonun sağlanması ile mümkündür.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin 1. fıkrasının "g" bendi ve "k" bendi uyarınca; büyükşehir belediye sınırları içindeki meydan, bulvar, cadde ve anayolların bakım, yapım, onarımı, bu alanların işgaline ilişkin düzenlemeler yapmak, bu alanların zabıta hizmetlerini yürütmek büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları arasındadır.

Bu alanların işgaline izin vermek ve izinsiz işgalleri men etmek de büyükşehir belediyelerinin görev ve yetkileri dâhilindedir. Ancak büyükşehir belediyelerinin yetki ve sorumluluk alanlarındaki meydan, bulvar, cadde ve anayolların işgal harcının hangi kurum tarafından tahsil edileceği hususunda kanunlarda açıklık bulunmaması, tahsilât konusunda yetki kargaşasına sebebiyet vermektedir.

Büyükşehir belediyelerinin söz konusu alanlarda her türlü hizmeti vermek ve denetim işlerini yürütmek görev ve yetkisinin bulunduğu göz önüne alındığında, buradan elde edilecek gelirlerin de yine büyükşehir belediyelerine ait olması gerekir.

Ayrıca, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin son fıkrasına eklenen (Ek fıkra: 12/11/2012-6360/7 md.), **"Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler"** hükmü ile Büyükşehir Belediyelerine verilen görev, yetki ve sorumluluklarla, Büyükşehir Belediyelerinin idari yapı içindeki etkinlikleri artmıştır.

Bu da ancak; tarım ve hayvancılığa yönelik faaliyetlerin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesi, bu konudaki çalışmalara çiftçi ve hayvancıların dâhil edilmesi halinde mümkündür. Bu kesimler dâhil edilmeden uygulamaya konulan çalışmalar ise halk tarafından benimsenmeyecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: Yapılan değişiklikle, büyükşehir belediyelerinin belirtilen yetkilerini sağlıklı bir biçimde kullanabilmeleri için, nazım imar planlarına aykırı buldukları uygulama imar planlarını geri çevirme yetkilerinin de bulunması zorunludur. Böylelikle, reddedilen uygulama imar planı ilçe belediyesi tarafından yeniden gözden geçirilerek nazım imar planına uygun hale getirilmesi sağlanacaktır. Bu nedenle **“ve mücavir alan” ile “uygun bulmadıklarını belediyelere iade etmek”** ibaresinin eklenmesi uygun olacaktır.

İmar planları arasındaki bütünselliğin korunarak, ilin tamamını kapsayan ve kentin sosyal ve ekonomik gelişimini yönlendiren üst ölçekli plan kararlarının sağlıklı bir biçimde alt ölçeklere yansıtılabilmesi için, değişik kurumlar tarafından hazırlanan imar planlarının büyükşehir belediyesinin olumlu görüşünün ardından onaylanması uygun olacaktır. Bu nedenle **“Plan yapma yetkisi bulunan diğer kamu kurumları, görev alanlarına giren konularda hazırladıkları veya hazırlattıkları 1 / 25000 ölçekli çevre düzeni planlarını, 1 / 5000 ölçekli nazım imar planlarını ve 1 / 1000 ölçekli uygulama imar planlarını onaylamadan önce, plan bütünlüğünün sağlanması açısından büyükşehir belediyelerinin uygun görüşünü almak zorundadırlar”** cümlesinin eklenmesi uygun olacaktır.

MADDE 2: Büyükşehir belediyelerinin kontrol ve denetiminde, kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal etmeyecek şekilde engelli verilerinin toplanması ve belli koşullar dâhilinde bu verilerin ilçe belediyeleri ile paylaşılması, hizmet ve yardımların çok daha verimli olması sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle **“Engellilere yönelik veri tabanları oluşturmak ve bunları ilçe belediyeleri ile paylaşmak”** cümlesinin eklenmesi uygun olacaktır.

MADDE 3: Belediye ve büyükşehir belediyelerinin tarım ve hayvancılık amaçlı kurulan kooperatifler ile ortak projeler üretmesi, kooperatifler aracılığıyla çiftçi ve hayvancıların yapılan çalışmaları benimsemeleri ve bu çalışmalara bizzat katılmaları sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle **Tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi konusunda bu amaçla kurulmuş kooperatiflerle ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilirler** cümlesinin eklenmesi uygun olacaktır.

MADDE 4: 5216 Sayılı Kanun'un büyükşehir belediyelerinin gelirlerini düzenleyen 23. maddesinde, görev ve yetkisi dâhilindeki bu alanlardan tahsil edilen işgal harcına ilişkin düzenleme yapılmamıştır. Bu nedenle, 23. maddenin 1. fıkrasının büyükşehir belediyesine bırakılan alanlardaki vergi, resim ve harçların büyükşehir belediyelerine ait olacağına ilişkin "d" bendine **"yollar ve meydanlar"** ibaresinin eklenmesi uygun olacaktır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

**5216 SAYILI BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU'NDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1: 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. Maddesinin 1'inci fıkrası "**b**" bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) "Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve **mücavir alan** sınırları içinde 1 / 5.000 ile 1 / 25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek, **uygun bulmadıklarını belediyelere iade etmek**; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve **ilk kademe** belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak. **Plan yapma yetkisi bulunan diğer kamu kurumları, görev alanlarına giren konularda hazırladıkları veya hazırlattıkları 1 / 25000 ölçekli çevre düzeni planlarını, 1 / 5000 ölçekli nazım imar planlarını ve 1 / 1000 ölçekli uygulama imar planlarını onaylamadan önce, plan bütünlüğünün sağlanması açısından büyükşehir belediyelerinin uygun görüşünü almak zorundadırlar.**"

MADDE 2: 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin 1'inci fıkrası "**v**" bendinin sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

✎ "Engellilere yönelik veri tabanları oluşturmak ve bunları ilçe belediyeleri ile paylaşmak."

MADDE 3: 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. maddesinin son fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Tarım ve hayvancılığın geliştirilmesi konusunda bu amaçla kurulmuş kooperatiflerle ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilirler."

MADDE 4: 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının "**d**" bendine "Büyükşehir Belediyesine bırakılan" ibaresinden sonra "yollar ve meydanlar" ibare eklenmiştir.

MADDE 5: Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6: Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

